

Udskriftsdato: 24. december 2025

2024/1 BSF 102 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om beskyttelse af demokratiet mod indblanding fra rigmænd, oligarker og andre stærke økonomiske aktører gennem begrænsning af donationer til politiske partier og kandidater

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 22. januar 2025 af Pelle Dragsted (EL), Peder Hvelplund (EL), Rosa Lund (EL), Trine Pertou Mach (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Leila Stockmarr (EL), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velasquez (EL) og Mai Villadsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om beskyttelse af demokratiet mod indblanding fra rigmænd, oligarker og andre stærke økonomiske aktører gennem begrænsning af donationer til politiske partier og kandidater

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2025 at fremsætte et lovforslag, der indfører et loft over, hvor meget en enkelt person årligt må donere til et politisk parti eller en politisk kandidat, på 20.000 kr. Lovforslaget skal ligeledes forbyde donationer til politiske partier og kandidater til parlamentarisk valg fra alle andre end fysiske personer.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget har til formål at beskytte vores folkestyre mod, at rigmænd, oligarker eller andre stærke økonomiske aktører kan øve indflydelse gennem økonomisk støtte til de politiske partier og kandidater.

Danmark står over for en stigende trussel mod vores demokrati både fra udenlandske aktører og på vores egen hjemmebane. Vi har lige set, hvordan verdens rigeste mand, Elon Musk, brugte sin enorme formue til at få Donald Trump valgt som præsident i USA for bagefter at få en fremtrædende og magtfuld post på Trumps hold.

Elon Musk har siden åbent erklæret sin hensigt om at blande sig i europæiske valgkampe. I Storbritannien har han annonceret, at han vil finansiere den yderste højrefløj (»Elon Musk Hijacks U. K. Politics in Favor of the Far Right«, [nytimes.com](https://www.nytimes.com), den 6. januar 2025). Og senest har han åbent støttet det højreekstreme tyske parti AfD (»Verdens rigeste mand blander sig i tysk valgkamp og peger på højrefløjsparti«, [tv2.dk](https://www.tv2.dk), den 28. december 2024).

Samtidig har vi set, hvordan Putin aktivt forsøger at manipulere valg i Europa. Via økonomisk støtte fra Kremloyale oligarker er der skabt destabilisering og splid i flere lande (»MEP'erne fordømmer Ruslands forsøg på at underminere europæiske demokratier«, [europarl.europa.eu](https://www.europarl.europa.eu), den 8. februar 2024). Det udgør en direkte trussel mod demokratiets integritet.

Disse handlinger illustrerer en bekymrende tendens, hvor udenlandske og private interesser søger at påvirke demokratier gennem økonomisk støtte.

I Danmark har vi endnu ikke set samme niveau af indblanding, men vi har set, at økonomiske donationer fra private interesser til de politiske partier er stigende, og vi har set en række problematiske eksempler med økonomiske donationer fra selskaber til partier, der kan have sammenhæng med bestemte politiske initiativer, som tilgodeser selv samme økonomiske interesser.

Dette risikerer at skabe en skævvridning, hvor de partier, der forsvare mere pengestærke grupper og individers interesser, har flere penge at føre valgkamp for end de partier, der repræsenterer mindre pengestærke grupper i samfundet.

Enhedslisten har tidligere fremsat beslutningsforslag om øget åbenhed om partistøtte, senest i 2024 (beslutningsforslag nr. B 152, folketingsåret 2023-24) for at skabe gennemsigtighed i de økonomiske strømme, der påvirker vores politiske system. Men som eksemplerne fra udlandet viser, er åbenhed ikke tilstrækkeligt. Gennemsigtighed alene vil ikke løse problemerne med økonomisk skævvridning mellem partierne og fjerner heller ikke muligheden for, at rigmænd og særinteresser potentielt kan købe sig til indflydelse.

Et målrettet forbud mod udenlandske donationer, sådan som to regeringspartier har foreslået, vil heller ikke være tilstrækkeligt. Det vil være nemt for udenlandske oligarker og rigmænd at omgå reglerne, f.eks. ved at bruge danske stråmænd eller oprette danskregistrerede selskaber til at kanalisere pengene gennem. Dette understreger behovet for et generelt loft over donationer, uanset donationens oprindelse.

Et generelt loft på 20.000 kr., samtidig med at det alene vil være tilladt for fysiske personer at yde økonomisk støtte, vil effektivt beskytte vores demokrati mod, at både danske og udenlandske rigmænd og oligarker kan skævvride vores demokrati gennem økonomiske donationer til partierne.

Flere lande har allerede indført regler, der begrænser økonomisk indflydelse i politik. I Frankrig er der et årligt loft over, hvor meget enkeltpersoner kan donere til politiske partier, mens donationer fra juridiske personer som virksomheder er forbudt (»Regulation of Foreign Involvement in Elections: France«, The Law Library of Congress, 2019). I Canada er der ligeledes et årligt loft over donationer

fra enkeltpersoner, og hverken virksomheder eller fagforeninger må give økonomisk støtte til partier («Political Party Financing in Canada», The Canadian Encyclopedia, den 7. februar 2006, opdateret den 16. december 2020). Disse eksempler viser, hvordan andre lande mere effektivt end Danmark beskytter deres demokratier mod økonomisk manipulation og oligarkisk indflydelse.

Danmark er ifølge OECD's opgørelse fra 2024 et af ganske få lande, der ikke engang har et uafhængig tilsynsorgan til at føre kontrol med finansieringen af politiske partier («The OECD Reinforcing Democracy Initiative», OECD, 2024). Danmark er ligeledes et af kun tre lande, der ikke har regler om hverken at modtage donationer anonymt fra udenlandske stater eller fra virksomheder. Et forbud mod alle tre ting har over halvdelen af alle OECD-lande («OECD dumper danske regler om økonomisk partistøtte», Økonomisk Ugebrev, den 22. april 2024).

Danmark har brug for tidssvarende regler, der beskytter vores folkestyre bedre mod økonomisk påvirkning og fremmed indblanding. Indførslen af et loft for donationer og forbud mod udenlandske bidrag er et vigtigt skridt for at sikre, at demokratiet forbliver folkets styre og ikke underlægges pengestærke særinteresser.

Det foreslås derfor, at der indføres regler, der sikrer, at det kun er fysiske personer, som må donere til politiske partier og kandidater, og at en fysisk person maksimalt må donere 20.000 kr. pr. år i økonomisk støtte til et parti eller en kandidat. Samtidig foreslås det at forbyde juridiske personer, herunder alle virksomheder og foreninger, at yde økonomisk støtte til politiske partier og kandidater. Økonomisk støtte kan være i form af rede penge, ydelser eller varer. Eksempler på varer eller ydelser kan være at stille lokaler til rådighed, betale for annoncer, stille annonceplads til rådighed m.v. Beløbsgrænsen gælder også i forhold til usædvanlige rabatter på varer eller ydelser, der må sidestilles med direkte økonomisk støtte.

Skriftlig fremsættelse

Pelle Dragsted (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om beskyttelse af demokratiet mod indblanding fra rigmænd, oligarker og andre stærke økonomiske aktører gennem begrænsning af donationer til politiske partier og kandidater.

(Beslutningsforslag nr. B 102)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.